

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

ආනයන හා අපනයන පාලන දෙපාර්තමේන්තුවේ 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශය හා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශවලින් සමන්විත 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 11(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව ආනයන හා අපනයන පාලන දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් ඇතුළත් සම්පිණ්ඩන වාර්තාව 2019 මැයි 31 දින ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. විගණන පනතේ 11(2) වගන්තිය ප්‍රකාරව ආනයන හා අපනයන පාලන දෙපාර්තමේන්තුවට අදාළ වාර්ෂික විස්තරාත්මක කළමනාකරණ විගණන වාර්තාව 2019 මැයි 31 දින ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(6) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10 වගන්තිය ප්‍රකාරව මෙම වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට ආනයන හා අපනයන පාලන දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහය පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් මාගේ වගකීම, විගණකගේ වගකීම යන වගන්තියේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබා ගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ හා ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම

පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව හා 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වගන්තියේ සඳහන් විධිවිධානවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කෙරෙන පරිදි මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම හා වංචා සහ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ හා ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම වේ.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව ආනයන හා අපනයන පාලන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වා ගෙන යා යුතුය.

ජාතික විගණන පනතේ 38(1)(ඇ) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව ආනයන හා අපනයන පාලන දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වා ගෙන යනු ලබන බවට ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී හා ගණන්දීමේ නිලධාරී සහතික විය යුතු අතර එම

පද්ධතියේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව කලින් කල සමාලෝචනයක් සිදු කර ඒ අනුව පද්ධතිය ඵලදායී ලෙස කරනගෙන යාමට අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදු කරනු ලැබිය යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය පිළිබඳ විගණකගේ වගකීම

සමස්ථයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා හා වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකාධිපති සම්පිණ්ඩන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැම විටම ප්‍රමාණාත්මක අවප්‍රකාශයන්ගෙන් තොර බවට තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම් නිසා ප්‍රමාණාත්මක අවප්‍රකාශනයන් ඇති විය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කර ගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ආර්ථික තීරණ ගැනීමේදී ඒ පිළිබඳව සැලැකිලිමත් විය යුතුය.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලැසුම් කිරීමෙන් වංචා සහ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නා වූ අවදානම් මඟ හරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්සන්ධානය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මඟහැරීම හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලැසුම් කිරීම පිණිස ආනයන හා අපනයන පාලන දෙපාර්තමේන්තුවේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.
- සමස්ථයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීමේදී, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව,

මාගේ විගණනයෙන් හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව ගණන්දීමේ නිලධාරී දැනුවත් කරන ලදී.

1.5 වෙනත් තෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6(ඇ) වගන්තිය හා 38 වගන්තිය ප්‍රකාරව පහත සඳහන් කරුණු මා ප්‍රකාශ කරමි.

- (අ) ආනයන හා අපනයන පාලන දෙපාර්තමේන්තුවට ඉකුත් වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් නොතිබුණු බැවින්, සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූපවන බව ප්‍රකාශ කළ නොහැකි විය.
- (ආ) ආනයන හා අපනයන පාලන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ඉකුත් වර්ෂයට අදාලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් නොතිබුණු බැවින් ඉකුත් වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ නිර්දේශ ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

1.6.1 මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශය

විගණනයට ඉදිරිපත් කළ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශය සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
(අ) 2018 අගෝස්තු මාසයට අදාළව දෙපාර්තමේන්තුවේ දෛනික ආදායම් සාරාංශ ලේඛනය හා ආදායම් ලේඛනය අතර එකතුව රු.485,587 ක වෙනසක් පැවතුණි.	අදාළ ලේඛන හා සාරාංශ එකිනෙකට සැසඳෙන සේ නිවැරදිව පිළියෙල කළ යුතුයි.	2018 අගෝස්තු 15 හා 2018 අගෝස්තු 28 දිනයන්හි ආදායම් ලෙජරය අනුව ලැබීම්වල පැවති අඩුපාඩු ඔබගේ නිරීක්ෂණ පරිදි නිවැරදි කර ඇත.
(ආ) පරිගණක පද්ධතිය හා ආරක්ෂක මෘදුකාංගය යාවත්කාලීන කිරීම වෙනුවෙන් දැරීමට සිදුවන වියදම සඳහා වැය විෂයක් ඇති කර නොතිබූ හෙයින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඒ වෙනුවෙන් දරා තිබූ රු.922,565 ක් මූලධන වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම් යටතේ වූ මෘදුකාංග සංවර්ධන වැය විෂයට ගිණුම් ගත කර තිබුණි.	මූලධන වියදම් හා පුනරාවර්ථන වියදම් වෙන්ව හඳුනාගෙන ගිණුම් ගත කළ යුතු වීම.	පරිගණක පද්ධතිය හා ආරක්ෂක මෘදුකාංග යාවත්කාලීන කිරීම, මෘදුකාංග සංවර්ධනය හා සම්බන්ධිත වියදමක් බැවින් මෘදුකාංග සංවර්ධන වැය විෂය යටතේ එම වියදම දරා ඇත.

1.6.2 මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශය

මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශය සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
(අ) 2018 දෙසැම්බර් මාසයේ වැටුප් පත්‍රිකාවල දක්වා තිබූ ණය ශේෂ හා කේවල ශේෂ උපලේඛනයේ දැක්වෙන ණය ශේෂ අතර අවස්ථා තුනකදී එකතුව රු.49,476 ක වෙනසක් පැවතුණි.	මාසික වැටුප් පත්‍රිකාවල දක්වා තිබූ ණය ශේෂ හා කේවල ශේෂ උපලේඛනයේ දැක්වෙන ණය ශේෂ සැසඳිය යුතු වීම.	2019 ජනවාරි මස නිවැරදි කර ඇත.
(ආ) 2018 නොවැම්බර් 21 දිනැති අංක 267/2018 දරණ රාජ්‍ය ගිණුම්	2018 නොවැම්බර් 21 දිනැති අංක 267/2018	2018 දෙසැම්බර් 31 දින වනවිට පැවති ගිණුම්

වක්‍රලේඛයේ 8.2 ඡේදය ප්‍රකාරව 2015 දෙසැම්බර් 31 දක්වා පැවති රු.18,507,203 ක් වූ මූලධන වත්කම් හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

දරණ රාජ්‍ය ගිණුම් වක්‍රලේඛයේ 8.2 ඡේදය ප්‍රකාරව වත්කම් හඳුනාගෙන ගිණුම් ගත කළ යුතු වීම.

ගතකර නොතිබූ සියලු වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණිත අගය මත CIGAS වැඩසටහනේ ස්ථාවර වත්කම් මොඩියුලයට ඇතුළත් කිරීමේ කටයුතු අවසන් අදියරේ පවතී.

1.6.3 ලේඛන හා පොත්පත් පවත්වා නොතිබීම

දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පහත දැක්වෙන ඇතැම් ලේඛන පවත්වා නොතිබුණු අතර, ඇතැම් ලේඛන විධිමත්ව හා යාවත්කාලීනව පවත්වා නොතිබුණු බව නියැදි විගණන පරීක්ෂණවලදී නිරීක්ෂණය විය.

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
(අ) බඩු ලේඛන පොත බඩු ලේඛන පොත යාවත්කාලීන කර පවත්වා නොතිබුණි.	මුදල් රෙගුලාසි 454(1) හි විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු වීම.	පිළිතුරු ලබා දී නොමැත.
(ආ) තොග පොත තොග පොත් යාවත්කාලීනකර පවත්වා නොතිබුණි.	මුදල් රෙගුලාසි 751 හා 763 ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු වීම.	පිළිතුරු ලබා දී නොමැත.
(ඇ) ඇප ලේඛනය ඇප තැබිය යුතු නිලධාරීන් හා සේවකයන්ගේ තොරතුරු ඇතුළත් ඇප ලේඛනයක් පිළියෙල කර නොතිබුණි.	මුදල් රෙගුලාසි 891(1) ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු වීම.	ඇප ලේඛනයක් පවත්වාගෙන යන නමුත් ඇප තැන්පත් කර ඇති නිලධාරීන් නොමැති නිසා එය හිස් ලේඛනයක් ලෙස පවත්වා ගෙන යයි.
(ඈ) වාහන ලොග් පොත වාහන ලොග් පොත් පවත්වා නොතිබුණි.	මුදල් රෙගුලාසි 1645 (අ) ප්‍රකාරව වාහන ලොග් පොත් පවත්වා ගත යුතු වීම.	මේ වනවිට යාවත්කාලීන කර ඇත.
(ඉ) ප්‍රසම්පාදන කමිටුවේ හා තාක්ෂණ ඇගයීම් කමිටුවල පැමිණීමේ ලේඛනය		

ප්‍රසම්පාදන කමිටුවල හා තාක්ෂණ රජයේ ප්‍රසම්පාදන පිළිතුරු ලබා දී නොමැත. ඇගයීම් කමිටුවල ලේකම්වරුන් විසින් මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ කමිටු රැස්වීම්වලට සහභාගී වීම සනාථ 2.11.2 මාර්ගෝපදේශය කිරීමට පැමිණීමේ ලේඛන පවත්වා ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු නොතිබුණි. වීම.

1.6.4 ගණන්දීමේ නිලධාරී විසින් සිදු කළ යුතු සහතිකවීම්

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වන වගන්තියේ විධිවිධාන අනුව ගණන්දීමේ නිලධාරී විසින් පහත සඳහන් කරුණු සම්බන්ධයෙන් සහතික වීම කර නොතිබුණි.

නිරීක්ෂණය -----	නිර්දේශය -----	දෙපාර්තමේන්තුව අදහස් දැක්වීම -----
(අ) දෙපාර්තමේන්තුව මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වා ගෙන යනු ලබන බවට ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී හා ගණන්දීමේ නිලධාරී සහතික විය යුතු අතර එම පද්ධතියේ සඵලදායීතාවය පිළිබඳව කලින් කල සමාලෝචනය සිදු කර ඒ අනුව පද්ධති ඵලදායී ලෙස කර ගෙන යෑමට අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදු කරනු ලැබිය යුතු බවත්, එම සමාලෝචනයන් ලිඛිතව සිදු කර එහි පිටපතක් විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුව තිබුණත්, එවැනි සමාලෝචනයන් සිදු කළ බවට ප්‍රකාශ විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.	2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වගන්තියේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු වීම.	මූල්‍ය හා අභ්‍යන්තර පාලනය සඵලදායී කිරීම සඳහා විටින් විට කාර්ය මණ්ඩල රැස්වීම්දී ප්‍රගතිය සාකච්ඡා කර අවශ්‍ය පියවර ගැනීමට කටයුතු කරනු ලැබේ. ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුව වෙතින් ලබාගන්නා ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන ආකෘතිය ඇතුළත් මෘදු පිටපතෙහි එවැනි සහතිකවීම් නොමැති වීම හේතුවෙන් එම සහතිකවීම් සිදුකළ නොහැකි වීම.

1.6.5 නීති, රීති හා රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම

නියැදි විගණන පරීක්ෂණවලදී නිරීක්ෂණය වූ නීති, රීති හා රෙගුලාසිවල විධිවිධානවලට අනුකූල නොවූ අවස්ථා පහත විග්‍රහ කර දැක්වේ.

නිරීක්ෂණය -----	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ දැක්වීම	අදහස්
නීති, රීති හා වටිනාකම රෙගුලාසිවලට යොමුව -----	අනුකූල නොවීම -----	-----	-----
(අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහයේ 260 රෙගුලාසිය	රු. 238,350	වවුචර්වල නම සඳහන් නම තැනැත්තාට හෝ ඔහුගේ අනන්‍යතාවය නීත්‍යානුකූල නියෝජිතයාට පමණක් ගෙවීම් කළ යුතු වූවත් අවස්ථා 03 කදී ආදායකයාගේ අත්සන රහිතව ගෙවීම් කර තිබුණි.	මුදල් රෙගුලාසි 260 ප්‍රකාරව ආදායකයාගේ අනන්‍යතාවය තහවුරු කර ගෙන ගෙවීම් කළ යුතු වීම.
(ආ) 2006 රජයේ ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහය ----- 2.7.5 මාර්ගෝපදේශය	-	දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රසම්පාදන කමිටු පත් කර නොතිබුණි.	විධිමත් පරිදි නිවැරදි දිනට ප්‍රසම්පාදන කමිටු පත් කළ යුතු වීම
4.2.1 මාර්ගෝපදේශය	-	ප්‍රධාන ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම	විධිමත් පරිදි ප්‍රසම්පාදන 2018 වර්ෂයේ ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම

ඔබගේ නිරීක්ෂණයන් හා එකඟ වේ.

ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියන් සඳහා ප්‍රසම්පාදන කමිටුව, අදාළ වර්ෂය සඳහා වර්ෂය මුලදී පත් නොකරන ලද්දේ 2017 දෙසැම්බර් මාසයේ පත් කරන ලද කමිටුව විසින් 2018 වර්ෂයේදී ද කටයුතු කිරීමයි. එක් එක් ප්‍රසම්පාදනයන් සඳහා තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටු ඒ ඒ අවස්ථාවලට පත් කරගෙන ඇත.

ආකෘතියට අනුව සැලැස්ම පිළියෙල සැකසීමේදී එම තීරුව පිළියෙල කර කළ යුතු වීම සම්පූර්ණ කර නොතිබුණි. නොතිබුණු අතර 2019 වර්ෂයේ ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී එම තීරුව සම්පූර්ණ කර ඇත.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 වියදම් කළමනාකරණය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
වැය විෂයයක් සඳහා සලසා තිබුණු රු.500,000 ක ප්‍රතිපාදනයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ උපයෝජනය රු.269,707 ක් වී තිබුණි. ඒ අනුව සලසා තිබුණු ප්‍රතිපාදනයෙන් ඉතිරිය සියයට 46 ක් හෙවත් රු. 230,297 ක් වී තිබුණි.	මුදල් රෙගුලාසි 50 ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු වීම.	අපේක්ෂා කළ පරිදි දෙපාර්තමේන්තු සේවකයින් අතිකාල හා නිවාඩු දින වැටුප් ගෙවීමේ රාජකාරිවල නොයෙදුන බැවින් මෙම වැය විෂයේ ඉතිරිවීම් සිදුවී ඇත.

2.2 බැරකම් හා බැඳීම්වලට එළඹීම

බැරකම් හා බැඳීම්වලට අදාළව අනාවරණය වූ විගණන නිරීක්ෂණ පහත දැක්වේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
(අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශනයේ වූ සටහන (III) බැඳීම් හා බැරකම් ප්‍රකාශනයේ දක්වා ඇති බැරකම රු.172,750 ක් වුවද, බැරකම් ලේඛනයට අනුව එය රු.322,713 ක් වී තිබුණි. 2018 දෙසැම්බර් 31	බැඳීම් හා බැරකම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල නිවැරදිව දැක්විය යුතු වීම.	මෙම වැය විෂයන්වල ඉතිරි ප්‍රතිපාදන නොමැති වීම හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල එය අඩුවෙන් සටහන් කර ඇත.

දිනට සත්‍ය බැරකම රු.382,713 ක් වූයෙන් රු. 209,963 ක බැරකම් මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ වූ බැඳීම් හා බැරකම් ප්‍රකාශයේ අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

(ආ) 2018 නොවැම්බර් 21 දිනැති අංක 267/2018 දරණ රාජ්‍ය ගිණුම් වකුලේඛයේ 3.4 ඡේදය ප්‍රකාරව වාර්තා නොකළ බැරකමක් පෙර වර්ෂයේ වියදම් ලෙස නිරවුල් නොකළ යුතු වුවත්, 2018 වර්ෂයට අදාළව රු.209,962 ක බැරකම් 2019 වර්ෂයේ නිරවුල් කර තිබුණි.	වකුලේඛ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු වීම.	අත්‍යවශ්‍ය සේවාවන් සලසා ගැනීම හා විසන්ධිවීම් වළක්වා ගැනීම සඳහා මෙම වියදම් දැරීමට සිදුවිය. ඉදිරියේදී මෙවැනි ඉක්මවීම් සිදු නොවීමට වගබලා ගන්නා ලෙස නිලධාරීන්ට උපදෙස් ලබාදී ඇත.

2.3 බැංකු ගිණුම් මෙහෙයවීම

බැංකු ගිණුම් මෙහෙයවීම සම්බන්ධයෙන් සිදු කළ නියැදි විගණන පරීක්ෂාවේදී පහත සඳහන් නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
-----	-----	-----
<p>ආදායම් අනිරීක්ෂනයෙන් තම දෛනික වියදම් පියවීමට තරම් ප්‍රමාණවත් (දළ වශයෙන් රු.මිලියන 02 ක්) මුදල් සංචිතයක් පවත්වාගෙන ඉතිරි මුදල් මහභාණ්ඩාගාරයට ප්‍රතිපූර්ණය කළ යුතු වුවත්, 2018 මුල් මාස 03 තුළදී පමණක් එසේ භාණ්ඩාගාරයට ප්‍රතිපූර්ණය නොකර රඳවාගෙන තිබුණු මුදල් ප්‍රමාණය රු.මිලියන 18 ක සිට රු.මිලියන 186 ක් දක්වා වූ පරාසයක ප්‍රමාණයක් ගෙන තිබුණි.</p>	<p>මුදල් රෙගුලාසි 177(1) ප්‍රකාර ආයතනය විසින් රැස් කරනු ලබන ආදායම් තම දෛනික වියදම් පියවීමට තරම් ප්‍රමාණවත් මුදල් සංචිතයක් පවත්වාගෙන ඉතිරි මුදල් හැකිතාක් කලින් මහා භාණ්ඩාගාරයට ප්‍රේෂණය කිරීමට ඇති හැකියාව සොයා බැලිය යුතු වීම.</p>	<p>පිළිතුරු ලබා දී නොමැත.</p>

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කාර්යභාරයන් ඉටු නොකිරීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
-----------------	----------	----------------------------------

1987 අංක 28 දරණ පනතින් සංශෝධිත 1969 අංක 01 දරන ආනයන හා අපනයන පාලන පනතේ 11E වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රමිතියට පටහැනිව ආනයනයන් සිදු කරනු ලබන ආනයනකරුවන් ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරන දැන්වීමක් මගින් ප්‍රකාශයට පත් කර නොතිබුණි.

1969 අංක 01 දරන ආනයන හා අපනයන පාලන පනතේ 11E වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රමිතියට පටහැනිව ආනයනයන් සිදු කරනු ලබන ආනයනකරුවන් ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන නිවේදනයක් මගින් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට අවශ්‍ය විධිවිධාන සැලසිය යුතු වීම.

මෙරටට ආනයනය කරනු ලබන බොහෝ භාණ්ඩ සඳහා ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිතියක් මෙතෙක් සකසා නොමැති අතර භාණ්ඩ වර්ග 122 සඳහා පමණක් ප්‍රමිති අවශ්‍යතාව පනවා ඇත. අංක 2064/34 හා 2018 මාර්තු.29 දරන ගැසට් පත්‍රයෙන් එම භාණ්ඩ ලැයිස්තුව ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත.

මෙසේ ප්‍රමිතියට යටත් කර ඇති භාණ්ඩ ශ්‍රී ලංකාවට ආනයනය කිරීමේ දී අනුගමනය කළ යුතු ක්‍රියා පටිපාටියක් ඇත.

එනම් උක්ත භාණ්ඩ ආනයනය කර වෙළඳපොලට නිකුත් කිරීමට ප්‍රථම ශ්‍රී ලංකා රේගුවේ අධීක්ෂණය යටතේ පවතින ගුදමක (ගබඩාවක) තැබිය යුතුය. අදාළ භාණ්ඩ වල නියැදි ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති කාර්යාංශය වෙත ඉදිරිපත් කර ඊට අදාළ පිරිවිතර සම්පූර්ණ කරන්නේ නම් ප්‍රමිති කාර්යාංශය මගින් භාණ්ඩ වෙළඳපොළට නිකුත් කිරීමට අනුමැතිය ලබාදෙන අතර එසේ නොවන්නේ නම් එම භාණ්ඩ ප්‍රති අපනයනය හෝ විනාශ කිරීමට දැනුම් දෙමින් ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති කාර්යාංශය මගින් රේගු දෙපාර්තමේන්තුවට දැනුම්දීමක් කරනු ලැබේ.

සමහර විටෙක මුළු භාණ්ඩ තොගයම ප්‍රතික්ෂේප වීම වෙනුවට එයින් කොටසක්

ප්‍රමිතිය සම්පූර්ණ කරන අතර කොටසක් ප්‍රමිතියට අනුකූල නොවන අවස්ථා ද නිරීක්ෂණය විය. එවිට ප්‍රමිතියට අනුකූල නොවන කොටස් ප්‍රති අපනයනය හෝ විනාශ කරන අතර ඉතිරි කොටස දේශීය වෙළඳපළට මුදා හැරීමට අනුමැතිය ලබා දීම කරනු ලැබේ.

එවැනි අවස්ථාවක දී අදාල ආනයනකරු වැරදිකරුවෙකු ලෙස ගැසට් මගින් ප්‍රකාශයට පත් කිරීම පිළිබඳව ප්‍රායෝගිකව ගැටළු සහගත තත්වයකට පත්වේ.

අනෙක් අතට බාල භාණ්ඩ එවීම සම්බන්ධයෙන් සැපයුම්කරුට ද වගකීමක් පැවරිය යුතුය.

කෙසේ වෙතත් උක්ත වගන්තිය තුළින් සාක්ෂාත් කරගැනීමට බලාපොරොත්තු වී ඇත්තේ ජාතික ආර්ථිකය හා මහජන සෞඛ්‍යයට වන අහිතකර බලපෑම පාලනය කරගැනීම වේ.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති කාර්යාංශය මගින් ආනයන භාණ්ඩ සඳහා ප්‍රමිතිය පරීක්ෂා කිරීමෙන් අනතුරුව එම භාණ්ඩ ප්‍රමිතියට අනුකූල නොවේ නම් ප්‍රති අපනයනය හෝ විනාශ කිරීම සඳහා කටයුතු කිරීමට ශ්‍රී ලංකා රේගුවට දන්වන බැවින් එම භාණ්ඩ වෙළඳපළට නිකුත් නොවන අතර මහජන සෞඛ්‍යයට හානියක් නොවන අතර අදාල භාණ්ඩ සඳහා ප්‍රමිතිය නිර්ණය කරන තෙක් මුදල් ගෙවීමට වාණිජ බැංකු වලට හැකියාවක් නොමැති බැවින් ආර්ථික වශයෙන් ද හානියක් සිදු නොවේ.

අනෙක් අතට උක්ත 11 E වගන්තිය මගින් එවැනි ආනයනකරුවෙකු අසාදු ලේඛන ගත කරන්නේ කුමන නිශ්චිත කාලයක් සඳහා ද නැවත

එය ඉවත් කිරීමේ ප්‍රතිපාදන මොනවා ද යන්නත් ස්ථීරව සඳහන් කර නොමැත. මේ සම්බන්ධයෙන් 2019.01.03 දින ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති කාර්යාංශය හා සාකච්ඡාවක් ද පවත්වන ලදුව අසාදු ලේඛනගත කිරීම පිළිබඳ නීතිමය තත්වය පිළිබඳ ඉදිරියේදී අධ්‍යයනය කිරීමට දෙපාර්ශ්වයම එකඟ විය. ඒ අනුව ඉදිරි වර්ෂයේදී ඒ පිළිබඳ කටයුතු කරනු ඇත.

3.2 අපේක්ෂිත නිමවුම් මට්ටම ලබා නොගැනීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
<p>(අ) වාහන නැව්ගත කිරීමට පෙර පරීක්ෂණ සහතික නිකුත් කරන ලියාපදිංචි ආයතන වැඩි කර ගැනීම සඳහා යෝජනා වී තිබුණද, එසේ වාහන සඳහා නැව්ගත කිරීමට පෙර පරීක්ෂණ සහතිකය නිකුත් කිරීම සඳහා ලියාපදිංචිය ඉල්ලුම්කළ ආයතන ඒ සඳහා සුදුසුද යන්න පිළිබඳව වූ අනුකූලතා තක්සේරු පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා ප්‍රතිතන මණ්ඩලයේ තහවුරුව 2019 මැයි 31 දින වන විටත් ලබා ගෙන නොතිබුණි.</p>	<p>සැලැස්සුම් කළ කාර්යයන් ඉටු කිරීම හෝ සංශෝධනය කිරීම සිදුකළ යුතු වීම.</p>	<p>2018 වර්ෂයේ දී නිකුත් කරන ලද ගැසට් පත්‍රය හා එයට කරනු ලැබ ඇති සංශෝධනවලට අනුව ආනයනය කරන වාහන වායු විමෝචන ප්‍රමිතීන් හා ආරක්ෂක මිණුම්වලට අනුකූල විය යුතුය. එබැවින් පූර්ව පරීක්ෂණ සහතික වලින් ආනයනය කරනු ලබන වාහන ඉහත සඳහන් ප්‍රමිතීන් හා මිණුම්වලට අනුකූල වේද යන්න සඳහන් විය යුතු වේ. එබැවින් ඉල්ලුම් කළ ආයතනවලට වායු විමෝචන පරීක්ෂණ පවත්වා සහතික නිකුත් කිරීමට ප්‍රතිතන සහතිකය ඇද්ද යන්න ශ්‍රී ලංකා ප්‍රතිතන මණ්ඩලයෙන් විමසන ලද අතර ආයතන 5 කට පමණක් ප්‍රතිතන (accreditation) සහතිකය ඇති බවට ප්‍රතිතන මණ්ඩලය අපව දැනුවත් කරන ලදී.</p>
<p>(ආ) ජාලගත පරිගණක පද්ධතියක් පිහිටුවීම සඳහා ICT ආයතනය සමඟ ඇති කරගෙන තිබූ අවබෝධතා ගිවිසුම යටතේ පළමු අදියරයේදී ජාලගතව අයදුම්පත් ඉදිරිපත් කිරීමත්, බලපත්‍ර ලබාදීමට අනුමැතිය</p>		

ලබාදෙන ආයතන 06 ක් හා සම්බන්ධ වීමටත්, සැලැස්සුම් කර තිබුණි. එසේම දෙවන අදියර යටතේ බලපත්‍ර සඳහා ගෙවීම් කිරීම, නිර්දේශ ලබාදෙන අනෙකුත් ආයතන සමඟ ජාලගතව සම්බන්ධ වීම සිදු කළ යුතුව පැවතුණි. ඒ සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(i) පළමු අදියර ආරම්භ කිරීම ප්‍රමාද වීමත් සමඟම වසර අවසාන වන විට ලියාපදිංචි කරන ලද ආනයන හා අපනයනකරුවන් 60 දෙනෙකු අතුරින් 12 දෙනෙකු පමණක් ඊ සේවාව යටතේ ලියාපදිංචි වී තිබුණි.

සැලැස්සුම් කළ පරිදි නියමිත දිනට කාර්යය ඉටු කරවා ගැනීමට ක්‍රියාකාරීව මැදිහත් වී අරමුණු ඉටු කරවා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු වීම.

පිළිගනී. – ICTA ආයතනය සමග 2017 පෙබරවාරි 09 දිනැති අවබෝධතා ගිවිසුම යටතේ වසරක් තුළ කටයුතු නිම කිරීමට එකඟ වී තිබුණ ද , එහි පළමු අදියර අවසන් කරන ලද්දේ 2018 වසරේ ජනවාරි මසදීය. එම නිසා දෙවන අදියර තවදුරටත් ප්‍රමාද වූ අතර පළමු අදියරේ පැවැති ගැටලු හේතුකොට ගෙන අයදුම්කරුවන් ඊ සේවාව හරහා අයදුම් කිරීමේ අඩු ප්‍රගතියක් දක්නට ලැබිණි. මේ සම්බන්ධයෙන් නිරතුරුව ICTA ආයතනය සමඟ සාකච්ඡා කළද සෑහීමකට පත්විය හැකි ප්‍රගතියක් දක්නට නොලැබීම මේ සඳහා බලපාන ලදී.

(ii) ඊ සේවාව මගින් නිර්දේශ ලබා නොගෙන සෘජුවම එම ආයතනවලට ගොස් නිර්දේශ ලබා ගැනීමට යොමු වී තිබුණි.

සැලැස්සුම් කළ පරිදි නියමිත දිනට කාර්යය ඉටු කරවා ගැනීමට ක්‍රියාකාරීව මැදිහත් වී අරමුණු ඉටුකරවා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු වීම.

ඊ සේවාව හරහා අයදුම්පත් යොමුකරන ලද ආයතන සඳහා ලබාගත යුතු නිර්දේශ, ලියාපදිංචි කරන ලද නිර්දේශිත ආයතන 03 ට අයත් ව නොතිබුණි. එසේ වුවද, පිළිතුර අංක 01 හි සඳහන් ගැටලුවද මේ සඳහා බලපාන ලදී.

(iii) දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ආනයන හා අපනයනකරුවන් ඊ සේවාව වෙත දිරිමත් කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් ආයතනය තුළ ස්ථාපිත

සැලැස්සුම් කළ පරිදි නියමිත දිනට කාර්යය ඉටු කරවා ගැනීමට ක්‍රියාකාරීව මැදිහත් වී අරමුණු ඉටු කරවා ගත යුතු වීම.

ඊ සේවාවේ පළමු අදියරේ යම් යම් දෝෂ පැවතීම නිසා අදාළ ආයතනවලට ක්‍රමවත්ව අයදුම්පත්‍ර යොමුකිරීමට නොහැකි වීම හේතුකොට ගෙන ඒ බව ICTA ආයතනය වෙත දැනුම් දී එම දෝෂ නිවැරදි කරන ලෙස ඉල්ලා සිටින ලදී.

කර නොතිබුණි.

(iv) ඊ සේවාව ලබා දුන්නද ආනයන හා අපනයනකරුවන් මෙම යෝජනාව ලබා ගැනීමට ඉදිරිපත් නොවීම මත මෙහි ප්‍රතිලාභය අවම වී තිබුණි.

ආනයන හා අපනයනකරුවන් ආකර්ශනය කර ගැනීම සඳහා උපායමාර්ග ගෙවිය යුතු වීම.

සැලැස්මගත පරිදි කාර්යයන් ඉටු කළ යුතු වීම.

(v) 2018 වර්ෂයේ දෙසැම්බර් මාසය වන විටත් දෙවැනි අදියර සඳහා සේවා සැපයුම්කරුවෙකු තෝරා ගෙන නොතිබුණි.

විධිමත් පරිදි තාක්ෂණික පදනමක පිහිටා ඇස්තමේන්තු පිළියෙල කළ යුතු වීම.

(vi) සැලසුම් අදියරේ 11 අදියර සඳහා රු.මිලියන 07 ක වියදමක් ඇස්තමේන්තු කර තිබුණද, පසුව එය රු.මිලියන 45 ක් දක්වා වැඩිකර තිබුණි.

ගෙවීම් සහ බලපත්‍ර/හරපත්‍ර ලබාගැනීම සඳහා අප ආයතනයට පැමිණීමට සිදුවන බැවින් ඇතැම් ආයතන අයදුම්පත්‍ර පමණක් යොමු කිරීමට මැලිවීමක් දක්නට ලැබේ.

ඊ සේවාවෙහි පළමු අදියර නිම කර දියත් කරන ලද්දේ 2018 ජනවාරි මාසයේදී වන අතර මාස 06 ක් තුළ දෙවන අදියර නිම කිරීමට ICTA ආයතනය එකඟ වූ නමුත් එය අවසන් කළ නොහැකි විය.

- සැපයුම්කරුවෙක් තෝරා ගැනීමේ කටයුතු ICTA ආයතනය මගින් සිදුවන බැවින්, එම ආයතනයේ පැවති යම් ගැටලුවක් හේතුවෙන් සැපයුම්කරුවෙකු තෝරාගැනීමට නොහැකි වී ඇත.
- අදාළ වියදම් ICTA ආයතනයේ ප්‍රතිපාදන මත සලසා ගත් අතර එහි තාක්ෂණික දැනුම ද ICTA ආයතනය මගින් ම ලබා දෙන ලදී. එහි වියදම් ඇස්තමේන්තුවද එම ආයතනය විසින් ම සකසා ඇත.

(ඇ) 2006 පෙබරවාරි 10 දින පැවති රජයේ ගිණුම් පිළිබඳ කාරක සභාවේදී සාකච්ඡාවට අනුව බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමෙන් පසු, පසුව පරම් කාර්ය සඳහා වෙනම ඒකකයක් ස්ථාපිත කිරීම 2016 ආරම්භ කර තිබූ අතර 2017 ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට අනුව එය 2017 අවසන් කාර්තුවේ නිම කළ යුතු විය. අපේක්ෂිත පරිදි මෙම

සැලැස්ම කළ කාර්යයන් ඉටු කිරීම හෝ සැලැස්ම සංශෝධනය කළ යුතු වීම.

පිළිතුරු ලබා දී නොමැත.

කාර්ය ඉටු කර නොතිබුණි.

3.3 කළමනාකරණ දුර්වලතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
<p>(අ) ආනයනයන් සීමා කළ යුතු හා තහනම් කළ යුතු භාණ්ඩ ආනයනයන් වැළැක්වීම සඳහා වූ විධිවිධාන ඇතුළත් අංක 2044/40 හා 2017 නොවැම්බර් 09 දිනැති ගැසට් පත්‍රයේ පලවූ නිවේදනය අනුව පැරණි වාහන රට තුළට ඒම සීමා කිරීම සඳහා වූ 2016 ජූනි 14 දිනැති අංක 1971/10 දරන ගැසට් පත්‍රයේ පලවූ නිවේදනය මගින් නීති විරෝධී ආනයනයන් රට තුළට ඒම වළක්වා තිබුණි. එහෙත් රේගු දෙපාර්තමේන්තුවේ හා ආනයන හා අපනයන පාලන දෙපාර්තමේන්තුව අතර සබඳතාවයක් නොපැවතීම හා දෙපාර්තමේන්තුවේ පාලන පද්ධතියේ පවතින දුර්වලතා හේතුවෙන් පරීක්ෂාවට ලක්කළ අවස්ථා අතුරින් අවස්ථා 7 කදී නියමිත බලපත්‍ර කොන්දේසි අනුව වාහන ආනයනය කර ඇති බවට වූ හර නිවේදන නොතිබුණි. නිකුත් කළ බලපත්‍ර ප්‍රයෝජනයට ගෙන ආනයනය කර නොමැති අවස්ථා නිරීක්ෂණය වුවද, බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමෙන් පසු ඒ පිළිබඳව පසු විපරම් කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් ආයතනය සතුව නොපැවතුණි.</p>	<p>බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය ගැසට් නිවේදනවල කොන්දේසිවලට අනුකූලව ක්‍රියාත්මක වන බවට තහවුරු කර ගැනීමට අවශ්‍ය පියවර ගත යුතු වීම.</p>	<p>බලපත්‍ර හර කිරීම සඳහා ලේඛන ඉදිරිපත් කර නොමැති අතර, මෙම දෙපාර්තමේන්තුව මගින් නිකුත් කෙරෙන හර සටහන (Debit Note) නොමැතිව වාහන නිදහස් කිරීම පිළිබඳව විමසීමක් හෝ දැනුම්දීමක් රේගු දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සිදුකර නොමැත. කෙසේ වුවද, විගණනය මගින්ද නිර්දේශිත පරිගණක ජාල සම්බන්ධතාව මේ සඳහා වන ඵලදායී විසඳුම ලෙස හඳුනාගෙන ඇති අතර, යෝජිත නව පරිගණක පද්ධති නවීකරණය යටතේ ශ්‍රී ලංකා රේගුව, මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුව මෙන්ම ආනයන පාලන බලපත්‍ර සඳහා නිර්දේශ නිකුත් කෙරෙන ආයතනද ජාලගත කිරීමට නියමිතය. අදාළ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා දැනටමත් මූලික කටයුතු ආරම්භ කර ඇත.</p> <p>ආනයන පාලන බලපත්‍ර උපයෝගී කර ගනිමින් අදාළ ආනයන ක්‍රියාවලිය සිදුකිරීම බලපත්‍රලාභියාගේ වගකීමක් වන අතර, සැපයුම් පාර්ශවය මෙන්ම බලපත්‍රලාභීන්ගේ පාර්ශවයෙන් මතුවන යම් යම් ගැටළු/දුෂ්කරතා හේතුවෙන් ඇතැම් බලපත්‍ර භාවිතයට නොගෙන අවලංගු වන අවස්ථාවන් පැවතිය හැකිය යන්න උපකල්පනය කෙරේ. බලපත්‍ර යටතේ ආනයන ක්‍රියාවලිය සිදුවූයේද යන්න</p>

බලපත්‍ර හර කිරීම මගින් පමණක් තහවුරු වන අතර (දැනට පවත්නා ක්‍රමවේදය අනුව) පාලන බලපත්‍ර යටතේ සිදු කෙරෙන සමස්ත ක්‍රියාදාමය පසු විපරම් කිරීම සඳහා විශේෂ විමර්ශන ඒකකයක් ස්ථාපිත කිරීමට අදාළ ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත.

(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.5,248,345 ක් වැය කර ආනයනය කර තිබූ ගලී බවුසර් 05 ක් සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(i) ගලීබවුසර් ආනයනයේදී සලකා බලනු ලබන උපරිම වයස් සීමාව වසර 15 ක් වුවද එසේ වසර 15 කට වඩා පැරණි ගලීබවුසර් 03 ක් සඳහා ආනයන බලපත්‍ර නිකුත් කර තිබුණි.

පවත්නා රීතිවලට අනුගත වීම සහ එම රීති සංශෝධනය කරන්නේ නම් විධිමත් පරිදි අදාළ පාර්ශව දැනුවත් කළ යුතු වීම.

පාවිච්චි කළ වාහන ආනයන සඳහා වන අවම වයස් සීමාව ගැසට් මගින් ප්‍රකාශයට පත් කෙරෙන අතර උපරිම ආයු කාලය බලපත්‍ර සඳහා වන ඉල්ලුම, වාහන අවශ්‍යතාව වැනි කරුණු සැලකිල්ලට ගෙන පාලක ජනරාල් විසින් කලින් කළට තීරණය කරනු ලැබේ. ඒ අනුව ගලී බවුසර් සඳහා උපරිම ආයු කාලය අවුරුදු 20 ක් ලෙස සලකා බලපත්‍ර නිකුත් කර ඇති අතර සංවර්ධන උපායමාර්ග හා ජාත්‍යන්තර වෙළඳ අමාත්‍යාංශ ලේකම්ගේ 2017.11.24. දිනැති දැනුම්දීම අනුව ගලී බවුසර් සඳහා උපරිම ආයු කාලය අවුරුදු 15 ලෙස සලකා කටයුතු කර ඇත. එම නියෝගය දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ලැබී ඇත්තේ 2018 මාර්තු මාසයේදී වන අතර, ඒ දක්වා උපරිම ආයු කාලය අවුරුදු 20 දක්වා ගලී බවුසර් සඳහා ආනයන පාලන බලපත්‍ර ලබා දී ඇත.

(ii) ආනයන බලපත්‍ර වර්ගීකරණයට අනුව උක්ත බවුසර් සඳහා වර්ගීකරණ අංක 180 යටතේ ගාස්තු අයකළ යුතු වුවත්

(i) වකුලේඛ උපදෙස් පිළිබඳ විධිමත්ව සොයා බලා ගාස්තු අය කළ යුතු වීම

(ii) අදාළ උපකරණ භාවිතා

අංක 1953/28 හා 2016 පෙබරවාරි 11 දිනැති ගැසට් නිවේදනයට අනුව (අනු අංක 10) ආනයන බලපත්‍ර වර්ගීකරණ 150 කාණ්ඩය කොටස් 03කට

වර්ගීකරණ අංක 150 යටතේ ගාස්තු අය කිරීම හේතුවෙන් රු.647,929 ක බලපත්‍ර ගාස්තු අඩුවෙන් අයකර තිබුණි.

කරන අරමුණු පිළිබඳව සොයා බලා ගාස්තු තීරණය කළ යුතු වීම

වෙන්කර ඇති අතර එහි 03 කොටස රාජ්‍ය හා රාජ්‍ය නොවන ආයතනවලට ලැබෙන වාහන සඳහා වෙන් කර ඇත. එහි කුණු ඉවත් කිරීමේ රථ, ගිලන් රථ අයත් 02 කොටස යටතේ ගලිබවුසර් සඳහාද ආනයන බලපත්‍ර ලබා දෙනු ලැබේ.

වර්ගීකරණ 180 කාණ්ඩයට අයත් වන්නේ කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා නොවන, මාර්ගයේ ගමන් නොකරන යන්ත්‍ර ගණයට වාහන පමණි (1953/28 ගැසට් නිවේදනයේ අනු අංක 25). එබැවින් ඇමුණුම් අංක 03 හි සඳහන් ගලිබවුසර් සඳහා නිවැරදි බලපත්‍ර ගාස්තුවන ඒකකයකට රු.50,000 බැගින් අයකර ඇත.

iii) නිකුත් කළ බලපත්‍රයේ සඳහන් වටිනාකමට වඩා වැඩි වටිනාකමක් සහිතව ආනයනය සිදු කර ඇත්නම් එවැනි අවස්ථාවලදී සියයට 3 ක අතිරේක ගාස්තුවක් අයකළ යුතු වුවද, ගලිබවුසර් 03 ක් සම්බන්ධයෙන් එසේ අයකළ යුතු රු.37,973 ක අතිරේක ගාස්තු අයකර නොතිබුණි.

තර්‍ය වටිනාකම සොයා බලා අතිරේක ගාස්තුවක් වේ නම් එය අයකර ගත යුතු වීම.

Deshantha Saw Mills & Machineries ආයතනය වෙත නිකුත් කර ඇති IM-2-180-2018-000050 බලපත්‍රය අතපසුවීමකින් 180 කාණ්ඩය යටතේ නිකුත් කර ඇත්තේ ගාස්තු නිවැරදිව අයකර ඇත.

(ඇ) 1969 අංක 01 දරන හා 1969 ජනවාරි 16 දිනැති ආනයන හා අපනයන පාලන දෙපාර්තමේන්තුව පිහිටුවීමේ අභිප්‍රාය හා ආයතනයේ දැක්ම අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථිකයට අහිතකර ලෙස බලපාන ආනයනයන් හා අපනයනයන් පාලනය කළ යුතු වුවද පහත සඳහන් පරිදි එසේ ආනයන හා අපනයන පාලන දෙපාර්තමේන්තුව මැදිහත් නොවී තිබූ අවස්ථා විගණනයේදී අනාවරණය විය.

(i) ගම්මිරිස් මිල සිසුයෙන් පහළ වැටීම කෙරෙහි ගම්මිරිස් ආනයනය සෘජුවම බලපා ඇති බව නිරීක්ෂණය වුවද, ආනයන හා අපනයන පාලන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ගම්මිරිස් ආනයන හා අපනයන ක්‍රියාවලිය විධිමත් කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් මැදිහත්වීමක් සිදු කර නොතිබුණි. 2012 වර්ෂයේ සිට 2018 වර්ෂය දක්වා විවිධ වූ බදු සහන යටතේ ශ්‍රී ලංකාවට ආනයනය කර තිබූ ගම්මිරිස් ප්‍රමාණය කිලෝග්‍රෑම් 5,741,230 ක් වූ අතර එහි සාමාන්‍ය ආනයනික මිල රු.600 ක සිට රු.700 ක් දක්වා වූ පරාසයක පිහිටා තිබුණි. 2018 වර්ෂයේ වරාය සේවා සැපයීම් ආයතන විසින් වරාය පරිශ්‍ර තුළදී සකසා නැවත අපනයනය කිරීමේ පරමාර්ථයෙන් 2018 වර්ෂයේදී පමණක් වියට්නාමයෙන් ගම්මිරිස් කිලෝග්‍රෑමයක් රු. 620.20 ක් බැගින් කිලෝග්‍රෑම් 2,936,346 ක් ආනයනය කර තිබුණි. මෙම ආනයනය කිරීම් හේතුවෙන් 2016 ජනවාරි මාසයේදී රු.1,211.26 ක්ව පැවති දේශීය ගම්මිරිස් කිලෝ 1 ක මිල 2018 නොවැම්බර් මාසය වන විට රු.610.79 ක් දක්වා අඩු වී තිබුණි.

ආනයන හා අපනයන පාලන පනතේ පරමාර්ථ ඉටු කිරීම සඳහා ආනයන හා අපනයන පාලනය සඳහා දෙපාර්තමේන්තුවේ සෘජු මැදිහත්වීම සිදු කළ යුතු වීම.

යම් අයිතමයක ආනයනය පාලනය කිරීම, එම අයිතමයට බදු පැනවීම හෝ ආනයනය කිරීමට බලපත්‍ර ලබාගත යුතු බවට රෙගුලාසියකින් නියම කිරීම හෝ ආනයනය කරන අයිතම ප්‍රමිතීන්වලට අනුකූල විය යුතු බවට රෙගුලාසි නියම කිරීම මගින් සිදුකරනු ලබයි. ගම්මිරිස්වල අතිරික්ත ඵලදාවක් ඇති බැවින් ඒවා ආනයනය පාලනය කළ යුතු බවට ඒ සඳහා වගකිව යුතු ආයතනයකින් ඉල්ලීමක් අප දෙපාර්තමේන්තුව වෙත මෙතෙක් ලැබී නොමැත. ගම්මිරිස් ආනයන සම්බන්ධයෙන් අදාළ පාර්ශවයන් සමග මෙම දෙපාර්තමේන්තුවේ සාකච්ඡාවක් පැවති අතර ඉදිරියේදී ආනයන පාලනය කිරීම සම්බන්ධ කරුණු තවදුරටත් සාකච්ඡා කරනු ලබන බව කාරුණිකව දන්වා සිටිමි.

- (ii) ඖෂධ ආනයනය කිරීමට ලබාදී ඇති බලපත්‍රයේ දක්වා ඇති කොන්දේසි අනුව ආනයන හා අපනයන පාලක විසින් නිකුත් කරන හර නිවේදනයේ සිට ඖෂධයේ ආයු කාලයෙන් හතරෙන් තුනෙන් පංගුවක ඉදිරි ආයු කාලයක් ආනයනය කරන ඖෂධයේ තිබිය යුතු වුවත්, ආයතන 03 ක් විසින් අවස්ථා 04 කදී ආනයනය කර තිබූ රු.මිලියන 20 ක් වන ඖෂධවල ආයු කාලය නියමිත සීමාව ඉක්මවා තිබුණි.

ඖෂධ ආනයනය සඳහා පනවා ඇති කොන්දේසිවල ක්‍රියාත්මකභාවය පිළිබඳව විධිමත් පරිදි සොයාබලා කටයුතු කළ යුතු වීම.

- (iii) 2018 වර්ෂයේ නිකුත් කරන ලද ආනයන බලපත්‍ර හා නිකුත් කරන ලද හර නිවේදන සැසඳීමේදී සමහර කාණ්ඩවලට අදාළව නිකුත් කර තිබූ බලපත්‍රවලට වඩා අඩුවෙන් හර නිවේදන නිකුත් තිබුණි. එසේම හර නිවේදන ලබා නොගත් බලපත්‍ර කාණ්ඩ 05 ක් යටතේ වූ හර නිවේදන 171 ක් යටතේ අදාළ ආනයනයන් සිදු කලේද යන්නත් හර නිවේදන ලබා නොගෙන එම භාණ්ඩ වරායෙන් නිදහස් කර ගෙන තිබුණේද යන්නත් පිළිබඳව තොරතුරු විගණනයට තහවුරු නොවීය.

බලපත්‍ර නිකුත් කල පසු ඒවා උපයෝගී කරගෙන සිදු කරන ආනයනයන් පිළිබඳව විධිමත් පරිදි පසු විපරම් කටයුතු සිදු කල යුතු වීම.

4 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය

නිර්දේශය

ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම

බඳවාගෙන තිබුණු අනිරීක්ෂිත නිලධාරීන් තිදෙනෙකු පිළිබඳව මුදල් රෙගුලාසි 71 ප්‍රකාරව විධිමත් අනුමැතියක් ලබාගැනීමට දෙපාර්තමේන්තුව කටයුතු කර නොතිබුණි.

මුදල් රෙගුලාසි 71 ප්‍රකාරව අනුමැතිය ලබා ගත යුතු වීම.

දෙපාර්තමේන්තු ගත පත්වීම් වන පර්යේෂණ සහකාර, ප්‍රතිපත්ති හා සැලැස්සුම් සහකාර, තොරතුරු තාක්ෂණ නිලධාරී තිදෙනෙක් සංවර්ධන නිලධාරී සේවයට අන්තර් ග්‍රහනය වී ඇත. එම තනතුරු 03 ඇතුළුව සංවර්ධන නිලධාරීන් සංඛ්‍යාව 8 දක්වා වැඩි කර ගැනීම සඳහා මුදල් රෙගුලාසි 71 යටතේ අනුමැතියට යොමු කර ඇත.